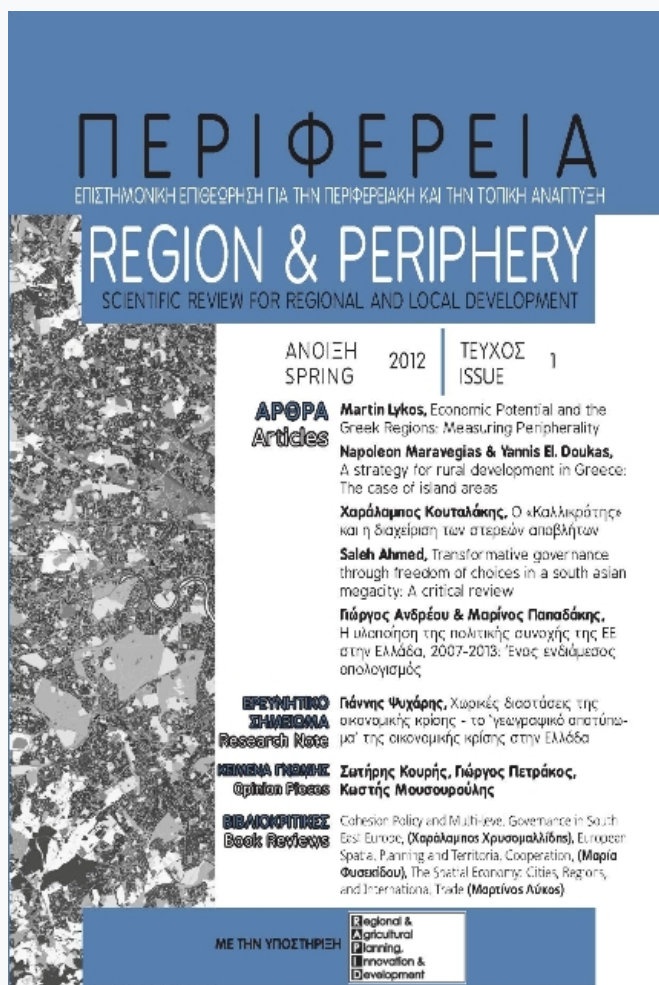

Περιφέρεια

Τόμ. 1, Αρ. 1 (2012)

Περιφέρεια | Region & Periphery

Masahisa Fujita, Paul Krugman και Anthony J. Venables The Spatial Economy: Cities, Regions, and International Trade

Μαρτίνος Λύκος

doi: [10.12681/rp.18541](https://doi.org/10.12681/rp.18541)

Copyright © 2018, Μαρτίνος Λύκος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά-Μη Εμπορική Χρήση 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Λύκος Μ. (2012). Masahisa Fujita, Paul Krugman και Anthony J. Venables The Spatial Economy: Cities, Regions, and International Trade. *Περιφέρεια*, 1(1), 138–139. <https://doi.org/10.12681/rp.18541>

Παρά το γεγονός ότι η συλλογική αυτή έκδοση αναδιπλώνεται σε πολλαπλά επίπεδα όσον αφορά το πεδίο της ευρωπαϊκής χωροταξίας περιλαμβάνοντας από θεωρητικές αφηγήσεις έως θεσμικά ζητήματα και μοντέλα χωροταξίας, επιτυγχάνει τελικώς να συγκεράσει την θεωρητική συζήτηση και την εμπειρική και θεσμική τεκμηρίωση των ζητημάτων που πραγματεύεται, σε μία πλήρη και τεκμηριωμένη έκδοση αλλά και να δώσει βαθύτερο έναυσμα για μία κριτική ματιά της ευρωπαϊκής χωροταξίας ως πρακτική αλλά και ως τομέα έρευνας. Ως εκ τούτου απευθύνεται πράγματι σε ένα ευρύ κοινό, φοιτητές, ακαδημαϊκούς, θεωρητικούς του χώρου ή ερευνητές συναφών επιστημών, και αποτελεί ένα χρήσιμο, αν όχι απαραίτητο, πόνημα για όσους επιδιώκουν να εμβαθύνουν στην ευρωπαϊκή και διακρατική διάσταση του χωρικού σχεδιασμού και των επιμέρους ζητημάτων της χωρικής ανάπτυξης.

Notes

1. Dühr, S. (2007). *The visual language of spatial planning: exploring cartographic representations for spatial planning in Europe*. RTPI library series. London, New York: Routledge.

Μαρία Φυσεκίδου

Πολιτικός Επιστήμονας, MSc Πανεπιστημίου Αθηνών, Υποψήφια Διδάκτορας του Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης – Υπότροφος ΙΚΥ) και απόφοιτος Σχολής Δημόσιας Διοίκησης

Masahisa Fujita, Paul Krugman και Anthony J. Venables *The Spatial Economy: Cities, Regions, and International Trade* Cambridge – Massachusetts: The MIT Press, 1999, σελ. 381

Masahisa Fujita, Καθηγητής Οικονομικών στο Institute of Economic Research, Kyoto University
Paul Krugman, Καθηγητής Οικονομικών και Διεθνών Σχέσεων στο Woodrow Wilson School, Princeton University
Anthony J. Venables, Καθηγητής Διεθνών Οικονομικών στο London School of Economics and Political Science

Το εν λόγω βιβλίο των Fujita, Krugman και Venables δεν αποτελεί καινούργια έκδοση, αφού μετρά ήδη πάνω από μία δεκαετία στην αγορά. Πράγμα που σημαίνει ότι κατά την πρώτη κυκλοφορία του η λεγόμενη «νέα οικονομική γεωγραφία» είχε ήδη διανύσει μία δεκαετία έντονης παρουσίας στους ακαδημαϊκούς κύκλους. Οι τρεις συγγραφείς είναι από τους πρωτεργάτες του συγκεκριμένου θεωρητικού ρεύματος και έχουν ξανα-

συνεργαστεί πολλές φορές στο παρελθόν. Επίσης, είναι υπεύθυνοι για ένα σημαντικό μέρος της «μοντελοποίησης» της οικονομικής γεωγραφίας, όπως αυτή παρουσιάζεται στη βιβλιογραφία τα τελευταία χρόνια. Συνολικά, πρόκειται για έργο με ισχυρή επίδραση και πολλούς υποστηρικτές, το οποίο οδήγησε τον Krugman στην κορυφαία διάκριση του 2008, καθιστώντας την παρουσίαση του συγκεκριμένου βιβλίου αρκετά επίκαιρη. Αλλά και το ίδιο το πόνημα δε στερείται διακρίσεων αφού τιμήθηκε με το 43ο Βραβείο Nikkei (for Excellent Books in Economic Science).

Το βιβλίο ασχολείται με όλα τα βασικά πεδία της οικονομικής γεωγραφίας, κάτι που διαφαίνεται από τον υπότιτλό του: περιφερειακή οικονομική, μοντέλα αστικών συστημάτων και μοντέλα διεθνούς εμπορίου. Η περιφερειακή οικονομική αναφέρεται κυρίως στη σύγχρονη αντίληψη του δίπολου πυρήνα – περιφέρειας και την αντιπαλότητα κεντρομόλων και φυγόκεντρων δυνάμεων ως προς τη χωροθέτηση της οικονομικής δραστηριότητας. Η αστική μοντελοποίηση αφορά σε αυτό που ο Krugman περιγράφει ως “...from New York to Little Rock...” τονίζοντας τη σημασία της συγκέντρωσης. Τα μοντέλα του διεθνούς εμπορίου εστιάζουν, μεταξύ άλλων, στις βιομηχανικές συγκεντρώσεις και τη σχέση τους με τις εξωτερικές οικονομίες μέσω του εμπορίου. Για όλα τα παραπάνω πεδία προβληματισμού το βιβλίο προσφέρει άφθονη τεκμηρίωση, κυρίως ποσοτική, γεγονός διόλου τυχαίο εάν αναλογιστούμε την επιστημονική κατατομή των συγγραφέων και τις ολοένα αυξανόμενες δυνατότητες υπολογιστικής ανάλυσης (βλ. χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών οι οποίοι, ιδίως κατά τη δεκαετία του '90, έκαναν τη διαφορά σε σύγκριση με το πρόσφατο παρελθόν).

Οι συγγραφείς κάνουν εκτεταμένη χρήση τεχνικών μοντελοποίησης για τις σημαντικότερες παραμέτρους της οικονομικής του χώρου. Οι ίδιοι το τονίζουν στην εισαγωγή τους, μέσω μίας αναφοράς στα τέσσερα πράγματα που αποτελούν τη βάση του εγχειρήματός τους: “Dixit-Stiglitz, Icebergs, Evolution and the Computer”. Το πρώτο αφορά στη σημασία που δίνουν στο μοντέλο του μονοπωλιακού ανταγωνισμού. Το δεύτερο στο μοντέλο περί κόστους μεταφορών του Paul Samuelson (κόστος το οποίο «λιώνει» κατά τη μεταφορά των προϊόντων). Το τρίτο για το πώς η οικονομία «επιλέγει» το γεωγραφικό χώρο και το πώς μεταβάλλεται μέσα από την ιστορική εξέλιξη αλλά και την τυχαιότητα. Το τέταρτο για την επίδραση της τεχνολογίας και το πώς η δυνατότητα όλο και περισσότερων / ευκολότερων υπολογισμών διευκολύνει την ποσοτική ανάλυση. Η επιρροή των τριών πρώτων παραμέτρων εμφανίζεται σε διάφορα μέρη του κειμένου. Η επιρροή του τέταρτου διαπνέει το σύνολό του.

Ός προς τη δομή, το βιβλίο χωρίζεται σε τέσσερα μέρη. Το πρώτο μέρος, υπό τον τίτλο “Some Intellectual Background”, περιλαμβάνει τη θεωρητική επισκόπηση με έμφαση στις έννοιες της αστικής οικονομικής και της περιφερειακής επιστήμης. Τα επόμενα τρία αντιστοιχούν στις τρεις βασικές ενότητες που παρουσιάστηκαν προηγουμένως. Το δεύτερο μέρος “Labor Mobility and Regional Development” αναλύει το μοντέλο μονοπωλιακού ανταγωνισμού των Dixit-Stiglitz, το μοντέλο πυρήνα-περιφέρειας, αλλά και παραδοσιακότερες έννοιες όπως το κόστος μεταφοράς αγροτικών προϊόντων. Το τρίτο μέρος “The Urban System” εστιάζει μεταξύ άλλων στην αστική ιεραρχία, στο μοντέλο του von Thünen κ.ά. Στο τέταρτο μέρος “International Trade” σειρά έχουν η διεθνής εξειδίκευση της παραγωγής, η βιομηχανική εξειδίκευση κ.ά.

Μαρτίνος Λύκος

Διδάκτορας, Πανεπιστήμιο Αθηνών